

VII. Soupis pramenů a literatury

1. ARCHIVNÍ PRAMENY

Zemský archiv v Opavě

Fondy:

Urbariální komise slezská

Zejména: císařské patenty (sig.1/1), opisy císařských dekretů (1/2), dvorské intimace (1/3), memoriály a sdělení bar. Gočalkovského (1/6), poddanské stížnosti 1766 (2/1, 2/2), akta z vyšetřování poddanských deputací do Vídně a o písaři P. Hellerovi (2/52), protokoly a relace Dvorské vyšetřovací komise 1766 (2/3 – 2/8), totéž z r. 1767 (2/9 – 2/49), korespondence Dvorské vyšetřovací komise se šlechtou (2/50 – 2/51), relace Dvorské urbariální komise 1768 (1/7), protokoly UKS 1769 (1/11), korespondence UKS s různými dominii (2/54 – 2/81), Hlavní patent 1771 (1/14), soupis gruntů zabraných po poslední revizi berní rektifikace (1/15), soupis nově zakoupených usedlíků (1/16), urbariální kupy rustikalistů, adjustace smluv dominikalistů, urbáře, seznamy osedlých (8/2 – 32/2) ad.

Královský úřad

Zejména: poddanské záležitosti obecně, zprávy zemských starších (8/1, 8/2), personalia komise, osazování pustých gruntů (8/4), pokoutní písaři (8/5), zakupování poddaných (8/6), povstání v Oldřišově 1765 (8/T9 a), renitence Ondry Foltýna a jeho věznění (8/T9 b), povstání v Knížectví těšínském 1766 (8/T9 c), ohlasy (8/T9 d-h), poddanské záležitosti v Knížectví bílském (8/B 17 a,b), na panství: Drahomysl (8/D 4), Fryštát (8/F 3), Frýdek (8/F 6 a,b), Vel. Heraltice (8/H 2), Karviná (8/K 9), Dolní Lutyně a Rychvald (8/K 9 c), Fulnek (8/L), Neplachovice (8/N), Marklovice, Melč (8/M), Slezská Ostrava (8/O2), Bohumín (8/O3, 8/O5), Ráj (8/R 1), zatýkání zločinců, povstání na panství Slezská Ostrava 1769 (19/11), popisy zločinců a band (19/13), čelední řády 1752 – 1782 (12/6) ad.

Sbírka patentů a cirkulářů

Moravský zemský archiv v Brně

Fondy:

Gubernium

Zejména: obecná nařízení týkající se selských nepokojů (U 36/1), odpor poddaných na panství Frýdek 1782 (U 36/6), poddanské nepokoje na panství Hukvaldy 1775 (U 36/8), stížnosti poddaných na panství Hukvaldy 1766 – 1769 (H 243), stížnosti poddaných na panství Paskov 1766 – 1777 (P 239), robotní záležitosti, robotní abolice v Těšínském kraji 1782 – 1785 (R 136 A,B), pokoutní písař z Mor. Ostravy (S 86), nepokoje na panství Val. Meziříčí - Rožnov 1748 – 1761 (M 6).

Fond F 12, velkostatek Vizovice: norma postupu v poddanských záležitostech (kart.4), stížnosti poddaných z Těšínska 1766 (kart.7,8), stížnosti poddaných z panství bílského 1766,1781 (kart.9).

Fond G 76, RA Kálnokyů, odd.Blümegenové: stížnosti z Těšínska 1766 (kart.72).

G 82, Hospodářská společnost: Slezská hospodářská společnost 1770 – 1785 (kart.143,144)

Allgemeines Verwaltungsarchiv Wien

Fondy:

Hofkanzlei

Zejména: spolupráce se sousedními státy při stíhání přestupníků, Oldřišov 1765 (IV M 4), akta o udělení lénem Knížectví těšínského Marii Kristině a Albertovi 1766 (II A 4), lenní záležitosti Knížectví těšínského a Opavsko-krnovského 1825 (II A 4), protokoly Česko-rakouské dvorské kanceláře v poddanských záležitostech, Morava a Slezsko 1768 1772 (IV K 1), Urbariální komise slezská 1768 – 1770 (IV K 3), totéž 1769 – 1771 (IV K 3), vlastnická práva poddaných 1770 – 1781 (IV K 6).

Österreichisches Kriegsarchiv Wien

Protokoly dvorské válečné rady 1766, sv. 980, 981. Přehlídkové seznamy vojska (Musterlisten).

Haus-, Hof- und Staatsarchiv Wien

Protokoly Státní rady 1765, 1766, 1767, 1768. Familienarchiv, Dvorní cesty, kart. 1.

Országos Levéltár Budapest

Protokol komise k předání Knížectví těšínského Marii Kristině a Albertovi Sasko-těšínskému 1766, (sig. P 306).

Archiwum Państwowe w Katowicach, Oddział w Cieszynie

Fondy:

Akta těšínské komory.

Korespondence regentů:

Zejména: Korespondence Jakuba Dvořáka 1740 – 1769, fasc.1186. Korespondence Ad. Jos. Gočalkovského 1767 – 1775, fasc.1187.

Archiwum Archidiecezjalne Wrocław

Visitatio Oppoliensis 1697, 3. pars. Sedes Teschinensis. Sig. II b 148.

Visitatio Parochorum Commissariatus Teschinensis (1719). Sig. II b 157.

Visitatio Generalis 1718 – 1723. Sig. II b 166.

2. VYDANÉ PRAMENY

Acta Borussica. Die Behördenorganisation und die allgemeine Staatsverwaltung Preussens im 18. Jahrhundert. Ř.I., sv. 13, 14. Vyd. Ernst Posner. Berlin 1932,1934.

Briefe der Kaiserin Maria Theresia an ihre Kinder und Freunde. Vyd. Alfred Ritter von Arneth. Sv. 4. Wien 1881.

Memoirs of the Family of Taaffe. Not published. Vienna 1856.

Prameny k nevolnickému povstání v Čechách a na Moravě v roce 1775. Vyd. Miroslav Toegel, Josef Petrů a Jindřich Obršlík, Praha 1975.

Prameny k nevolnickému povstání v roce 1680. Praha 1986.

Urbarze dóbr zamkowych opolsko-raciborskich z lat 1566 i 1567. Vyd. Roman Heck a Józef Leszczyński. Wrocław 1956.

Visitationsberichte der Diözese Breslau. I. Teil. Archidiakonats Oppeln. Vyd. Josef Jungnitz. Breslau 1904.

3. SOUDOBE PUBLIKACE A PRÁVNÍ KOMPENDIA

Brachvogel, Christian: Kayser - und Königliche das Erbherzogthum Schlesien concernirende Privilegia, statuta und sanctiones pragmaticae, / . . . /. Breslau 1731.

Hagemüller, J.: Der österreichische Unterthansadvokat. Wien 1792.

Stylo - Westarp: Das Provinzialrecht von Niederschlesien historisch kritisch erläutert von dem Ober-Amts-Regierungsrath Stylo nebst einer Uebersicht des Oberschlesischen Provinzialrechts von dem Ober-Amts-Regierung Westarp. Breslau 1830.

Sułkowski, Johann Fürst: Actenmässige historische Darstellung des Herzogthums Bielitz seit seiner im J. 1752 Erhebung von einer Niederstandesherrschaft zu einem Herzogthum, / . . . /. Bielitz 1814.

Weingarten, Johann Jacob von: Codex Ferdinando-Leopoldino-Josephino-Carolinus pro hereditario regno Bohemiae ac incorporatis aliis provinciis, utpote Marchionatu Moraviae et Ducatu Silesiae /... /. Prag 1720.

4. SOUHRNNÁ ZPRACOVÁNÍ

Arneth, Alfred Ritter von: Geschichte Maria Theresia's. Sv. 9., Wien 1879.

Barta, János ml.: A felvilágosult abszolútizmus agrárpolitikája a Habsburg- és a Hohenzollernmonarchiában. Budapest 1982.

Biermann, Gottlieb: Geschichte der Herzoghümer Troppau und Jägerndorf. Teschen 1874.

Biermann, Gottlieb: Geschichte des Herzogthums Teschen. Teschen 1863.

České a československé dějiny. Sv. 1. Od počátku do roku 1790. Red. Jaroslav Marek. Praha 1991.

Dějiny Československa. Sv. 2. Do roku 1918. Praha 1990.

Dějiny zemí Koruny české. Sv. 2. Red. Pav. Bělina, Jiří Pokorný. Praha 1992.

Grünberg, Karl: Die Bauernbefreiung und Auflösung des gutsherrlichbäuerlichen Verhältnisses in Böhmen, Mähren und Schlesien. Sv. 1, 2. Leipzig 1893.

Historia Śląska. T. II., red. Waclaw Dhugoborski. Wrocław 1966.

Hosák, Ladislav: Historický místopis Karvinska v období feudalismu. Těšínsko 1961, č. 16/17, s. 13 – 18.

Hosák, Ladislav: Historický místopis okresu Český Těšín. Těšínsko 1959, č. 4, s. 1 – 8; č. 5, s. 6 – 12.

Hosák, Ladislav: Historický místopis země moravskoslezské. Brno 1938.

Hosák, Ladislav: Přehled historického místopisu Moravy a Slezska v období feudalismu do r. 1848. Ostrava 1967.

Inglot, Stefan /red./: Historia chłopów polskich. T. II. Warszawa 1972.

Kočí, Josef: Boje venkovského lidu v období temna. Praha 1953.

Krofta, Kamil: Dějiny selského stavu. Praha 1949.

Macůrek, Josef: Valaši v západních Karpatech v 15. – 18. století. K dějinám osídlení a hospodářsko-společenského vývoje jižního Těšínska, jihozápadního Polska, severozápadního Slovenska a východní Moravy. Ostrava 1959.

Nástin dějin Těšínska. Red. Mečislav Borák a Dan Gawrecki. Ostrava - Praha 1992.

Niederhauser, Emil: A jobbágyfelszabadítás Kelet-Európában. Budapest 1962.

Ostravsko do roku 1848. Red. Andělín Grobelný. Ostrava 1968.

Popiołek, Franciszek: Dzieje Śląska Austriackiego. Cieszyn 1913.

Přehled dějin Československa. Sv. 1/2. Praha 1982.

Válka, Josef: Morava reformace, renesance a baroka. Dějiny Moravy, díl 2. Brno 1996.

5. MONOGRAFIE A DÍLČÍ PŘÍSPĚVKY

Adamus, Alois: Z dějin Orlové. Orlová 1926.

Allmayer - Beck, Johann Christoph: Das Heerwesen unter Joseph II. In: Österreich zur Zeit Kaiser Joseph II. Wien 1980, s. 39 – 44.

Anděl, Josef: Stručná historie obce Dolní Domaslavice. Těšínsko 1975, č. 1, s. 23 – 26.

Bakala, Jaroslav: K hospodářským a sociálním poměrům orlovského statku před sklonem feudalismu. In: Orlová 1223 – 1973. Historie a současnost města, Orlová 1973, s. 27 – 52.

Bakala, Jaroslav: Z hospodářských a sociálních poměrů Řepišť v první polovině 18. století. Těšínsko 1977, č. 2, s. 4 – 8.

Balhar, Jan: Jazyk selských suplik z Těšínska z r.1766. Naše řeč, 68, 1985, s. 169 – 175.

Blaich, Fritz: Die wirtschaftspolitische Tätigkeit der Kommission zur Bekämpfung der Hungersnot in Böhmen und Mähren (1771 – 1772). Vierteljahrschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, 56, 1969, s. 299 – 331.

Bobiška, Celina: Żywioł i organizacja. Parę uwag o pewnej formie chłopskiego oporu w II połowie XVIII w. Polska i Świat. Księga poświęcona B. Leśnodorskiemu. Warszawa 1974, s. 255 – 265.

Bobowski, Kazimierz: Skróty w pismie neogotyckim. Na podstawie materialu śląskiego od początku XVI do połowy XX wieku. Wrocław 1994.

Brodesser, Slavomír: Vznik moravskoslezského gubernia a připojení Slezska k Moravě v roce 1783. Sborník k nedožitým padesátinám PhDr. Jiřího Radimského. Brno 1969, s. 125 – 160.

Crkovský, František: Povstání poddaných na panství oderském r. 1695. Vítkovsko 1958, č. 4, s. 7 – 10.

Crkovský, František: Třídní boje na panství velkoheraltickém v 17. a 18. století. Sl. sb., 54, 1956, s. 362 – 337, 494 – 516; sl. sb., 55, 1957, s. 215 – 226.

Dostál, František: Valašsko a povstání Františka II. Rákócziho v letech 1703 – 1709. Valašsko, 5, 1956, s. 31 – 46.

Dvořák, Rudolf: Z dějin selských bouří na Moravě v 17. a 18. století. Časopis českého musea, 76, 1902, s. 182 – 186.

Falniowska - Gradowska, Alicja: Dwór i gromada wiejska w województwie Krakowskim w XVIII wieku. In: Studia nad gospodarką, społeczeństwem i rodziną w Europie późnofeudalnej. Red. Jerzy Topolski. Lublin 1987, s. 269 – 281.

Ferulík, Alojs: Selské boje na Dražanské vysočině v letech 1766 až 1769. Boskovice 1956.

Franzke, Paul: Die Agrarunruhen im Beuthener und Gleiwitzer Kreise in den Jahren 1766, 1799 und 1811. In: Aus dem Beuthener Lande, 1927, č. 4, s. 13 – 19.

Gajdoštková, Marie: Stížnosti poddaných petřvaldského panství koncem 18. století. Radostná země, 11, 1961, s. 49 – 52.

Gaura, Karel: Boj poddaného lidu v horské oblasti Těšínska v 16. – 19. století. Těšínsko 1963, č. 8 – 10, s. 11 – 19.

Glac, Evžen: Ondra Foltýn, vůdce selských povstání na Těšínsku. Nová svoboda 22. IX. 1956.

Grobelný, Andělín: Dvě české stížnosti poddaných z Kozákovic správci Těšínské komory z roku 1776. Těšínsko 1989, č. 2, s. 29.

Grünberg, Karel: Franz Anton von Blanc. Ein Sozialpolitiker der theresianisch-josephinischen Zeit. München-Leipzig 1921.

Grünhagen, Colmar: Die schlesischen Urbarien unter der Regierung Friedrich Wilhelms II. Forschungen zur brandenburgischen und preussischen Geschichte, 19, 1906, s. 463 – 473.

Gutkas, Karl: Der Kaiser und seine Mitarbeiter. In: Österreich zur Zeit Kaiser Joseph II. Wien 1980, s. 236 – 239.

Harok, Ota: Období selských rebelií 1766 – 1771. Karvinský kulturní zpravodaj, 1966, č. 3, s. 5.

Haroková, Emílie: Nevolnické povstání Ondry Foltýna a havířovské obce. Havířovský kulturní zpravodaj, 1966, č. 5.

Haubelt, Josef: Zrušení nevolnictví. Významná událost v dějinách našeho lidu. Praha 1981.

Hofmann, Gustav: Metrologická příručka pro Čechy, Moravu a Slezsko do zavedení metrické soustavy. Plzeň 1984.

Hosák, Ladislav: Lidové povstání proti pruským okupantům na Moravě r. 1742. Sborník Vysoké školy pedagogické v Olomouci, Historie, I, 1954, s. 42 – 53.

Chlebowczyk, Józef: Gospodarka Komory Cieszyńskiej na przełomie XVII-XVIII oraz w pierwszej połowie XVIII wieku. Wrocław-Warszawa-Kraków 1966.

Chlebowczyk, Józef: Nieznane bunty chłopów cieszyńskich w połowie XVIII wieku. Kalendarz Slaski 1957. Katowice 1957, s. 184 – 185.

Chlebowczyk, Józef: Rebelia chlopska Andrzeja Foltyna. Głos Ludu, 10, Ostrava 1954, č. 157, 1. I. 1955.

Chlebowczyk, Józef: Różnicowanie i początki kapitalistycznego rozwarstwienia wsi cieszyńskiej u schyłku feudalizmu. Studia i Materiały z dziejów Śląska, II, 1960, s. 49 – 150.

Chlebowczyk, Józef: Wpływ reform terecjańsko-józefińskich i polityki agrarnej ery Metternicha na sytuację wsi cieszyńskiej. Studia i Materiały z dziejów Śląska, IV, 1962, s. 163 – 232.

Choroś, Monika - Jarczak, Lucja - Sochacka, Stanisława: Słownik nazw miejscowych Górnego Śląska. Polsko - niemiecki i niemiecko - polski. Opole 1993.

Indra, Bohumír: Míry a váhy ve Slezsku. Sl. sb., 58, 1960, s. 324 – 350, 475 – 499.

Indra, Bohumír: Povstání nevolníků v Oldřišově u Opavy r. 1765. Sl. sb., 1955, s. 339 – 352.

Indra, Bohumír: Urbariální komise slezská v Opavě 1766 – 1782. Inventář. Opava 1984.

Janoušek, Vojtěch: Strasti poddaných třebčínských s robotou. Časopis Vlastiv. sp. mus. v Olomouci, 33, 1922, s. 25 – 34.

Jura, František Richard: Slezské rebelie. Moravský kalendář, Slez.Ostrava 1935, s. 112 – 130.

Kapras, Jan: Opolsko-ratibořské robotní řády ze XVI. století. Sborník věd právních a státních, 16, 1916, seš. 2 – 3, zvl. otisk.

Kapras, Jan: Zemská zřízení opolsko-ratibořské a těšínské. Sborník věd právních a státních, 22, 1922, zvl. otisk.

Karkoška, J.: Stížnosti petřvaldských občanů z r. 1766. Vlastiv. příloha Oorany Slezska, 1926, č. 6, s. 4 – 6.

Kašpar, Jaroslav: Úvod do novověké latinské paleografie se zvláštním zřetelem k českým zemím. Praha. 1. sv., Praha 1975, s. 157 – 161

Kettner, A.: Am 28. Februar 1689. Beiträge zur Geschichte der ehemaligen Amtshauptmannschaft Freiwaldau. ZfGKÖSchl., 11, 1916, s. 93 – 121.

Konečný, Zdeněk - Mainuš, František: Stopami minulosti, 1. Kapitoly z dějin Moravy a Slezska. Brno 1979.

Korbelářová, Irena: K postavení poddanských měst na Opavsku a Krnovsku po třicetileté válce. Sl. sb., 93, 1995, s. 272 – 292.

- Krállová, Jiřina:** Po stopách selského povstání v 18. století (Ondra Foltýn). Těšínsko 1986, č. 1. s. 24 – 25.
- Kuhn, Walter:** Der Bauerntumult auf den Teschner Kammergütern im Jahre 1736. Deutsche wissenschaftliche Zeitschrift für Polen, 6, Poznaň 1925, s. 38– 64.
- Ładogórski, Tadeusz:** Demograficzny obraz Górnego Śląska w epoce feudalnej. In: Górny Śląsk. Prace i materiały geograficzne. Kraków 1955, s. 213 – 246.
- Ledr, Josef:** Hrabata Chotkové z Chotkova a Vojnina. Nové Dvory u Kutné Hory. 1886.
- Leszczyński, Józef:** Chłop śląski w walce z kontrreformacją w drugiej połowie XVIII stulecia. Kwartalnik Opolski, 4, 1958, s. 104 – 133.
- Leszczyński, Jozef:** Przyczynki do dziejów walk klasowych chłopów górnośląskich w 1 poł. XVIII w. Kwartalnik Opolski, 2, 1956, s. 46 – 56.
- Leszczyński, Józef:** Ruchy chłopskie na Pogórzu Sudeckim w drugiej połowie XVII wieku. Wrocław 1961.
- Leszczyński, Jozef:** Selská povstání v Čechách a na Moravě v l. 1679 – 1680 a současná hnutí poddaných v knížectví Svídnicko-javorském a hrabství Kladském. Sl. sb., 57, 1959, s. 313 – 320.
- Lorenz, Klem.:** Schlesische Bauernunruhen. Mit bes. Berücksichtigung des Neisser Landes. Heimatblätter des Neissegaues, 11, 1936, s. 5 – 6, 17 – 19, 36 – 38, 49 – 51.
- Madurowicz - Urbańska, Helena:** Mentalność chłopów polskich w XVIII w. (w świetle suplik wsi królewskich i kościelnych). Sobótka, 37, 1982, s. 259 – 265.
- Machatka, Osvald:** České země a povstání Františka II. Rákócziho v Uhrách. ČMM, 74, 1955, s. 245 – 277.
- Matějek, František:** Moravská Ostrava a okolí za třicetileté války. Ostrava 10, 1979, s. 167 – 207.
- Maur, Eduard:** Sociální aktivita českých poddaných za války o dědictví rakouské. AUC, Philos. et Hist. 3, 1969, s. 35 – 69.
- Maur, Eduard:** Srovnávací metoda a studium třídních bojů. AUC, Philos. et Hist. 1, 1974, s. 35 – 42.
- Michalkiewicz, Stanisław:** Kilka epizodów z dziejów walk chłopskich na Śląsku w XVIII wieku. Szice z dziejów Śląska, 1, 1955, s. 314 – 352.
- Michalkiewicz, Stanisław - Gierowski, Józef:** Wystąpienia chłopów w Nie modlińskim w dwudziestych latach XVIII wieku. Studia i materiały z dziejów Śląska, 1, 1957, s. 7 – 79.
- Michalkiewicz, Stanisław:** Zeznania Andrzeja Fołtyna, przywódcy chłopskiego powstania na Śląsku cieszyńskim w 1766 r. Acta Univ. Wratislaviensis, nr. 801, Historia LI, Wrocław 1987, s. 17 – 26.
- Mikoláš, Jaroslav Ludvík:** Urbář dějiny Nižních Lhot na Frýdecku z roku 1770. Těšínsko, 1957, č. 1, s. 11 – 12.
- Mikoláš, Jaroslav Ludvík:** Urbář obce Horní Lhoty na Frýdecku. Černá země, 3, 1926/27, s. 283 – 289.
- Mikulec, Jiří:** Návrh na úpravu poddanských poměrů v českých zemích z konce 17. století a jeho společenské, politické a vojenské aspekty. Folia historica Bohemica, 14, 1990, s. 257 – 299.
- Mikulec, Jiří:** Poddanská otázka v barokních Čechách. Praha 1993.
- Nalepa - Orłowska, Irena:** U źródeł rewolucji społecznej na ziemi gliwickiej. Ruchy chłopskie na Górnym Śląsku (1741-1807). Zeszyty Gliwickie, 11, 1974, s. 171 – 190.
- Němec, Emerich:** Selské bouře na Těšínsku koncem 18. století. Zprávy Okres. musea v Č. Těšíně, 8, 1955, s. 6 – 7.
- Novák, Ludvík:** Ondra Foltýn a jeho rod na Karvinsku. Těšínsko, 11, 1960, s. 11 – 15.
- Obršlík, Jindřich:** K typologii třídních bojů pozdněfeudálního období. In: AUC, Philos. et Hist. 1, 1974, s. 126 – 129.
- Obršlík, Jindřich:** Nevolnické povstání roku 1775 na Moravě. Vlastivědný věstník moravský, 27, 1975, s. 163 – 177.

- Orlík, Josef:** Odpor poddaných ve Stěbořicích 1770 – 1771. *Radostná země*, 4, 1954, s. 47 – 52.
- Orzechowski, Kazimierz:** Antyfeudalne ruchy chłopskie na Śląsku od połowy XVII do połowy XIX wieku a prawo obowiązujące chłopów. *Czasopismo prawno-historyczne*, 37, 1985, s. 43 – 59.
- Owsińska, Anna:** Masowe wystąpienia chłopów w królewstwach na terenie woj. krakowskiego. *Studia z dziejów wsi małopolskiej w 2 poł. XVIII w.* Warszawa 1957, s. 401 – 441.
- P. Dr.:** Selská rebelie ve Stěbořicích. *Opavský týdeník*, 37, 1906, s. 47, 48.
- Peroutka, Bohumil:** Rožnovské rebelie. *Valašsko*, 9, 1965, s. 37 – 59.
- Petráň, Josef:** K typologii lidových hnutí ve střední Evropě koncem feudalismu (Možnosti a způsoby). *AUC, Philos. et Hist.* 1, 1974, s. 21 – 33.
- Petráň, Josef:** Nevolnické povstání 1775. Praha 1973.
- Petráň, Josef:** Poddanská hnutí v českých zemích v 18. století jako středoevropský typ. *SHS*, 8, 1971, s. 9 – 40.
- Petráň, Josef:** Pozdněfeudální lidová hnutí. Úvahy o problémech a metodách. In: *Z českých dějin*. Praha 1966, s. 107 – 150.
- Petráň, Josef:** Spätfeudale Bauernbewegungen in Mitteleuropa- Systematik der Formen. In: *Problems of Continuity and Discontinuity in History*. Prague 1980, s. 137 – 149.
- Pilnáček, Josef:** Rody starého Slezska. 2. vydání, 5 sv. Brno 1991 – 1998.
- Pitronová, Blanka:** K dějinám Orlové za pozdního feudalismu. *Studie o Těšínsku*, 1, 1972, s. 91 – 106.
- Pitronová, Blanka:** K otázce prusko-rakouské spolupráce proti hnutí lidových mas ve Slezsku koncem 18. století. *Sbor. prací filos. fak. brněnské univ.*, 10, 1961, ř.C 8, s. 333 – 341.
- Pitronová, Blanka:** Poddanské nepokoje na frýdeckém panství v letech 1771 – 1783. *Radostná země*, 11, 1961, s. 97 – 104.
- Pitronová, Blanka:** Statek Orlová a Lazy v 2. polovině 18. stol. *Sl. sb.*, 55, 1957, s. 88 – 105.
- Popiołek, Franciszek:** *Studia z dziejów Śląska Cieszyńskiego*. Katowice 1958.
- Popiołek, Franciszek:** Szkice z dziejów chłopów w Beskidzie Śląskim. *Sobótka*, 9, 1954, s. 591 – 601.
- Popiołek, Oswald Stefan:** *Bunty chłopskie na Górnym Śląsku do roku 1811*. Warszawa 1954.
- Pospíšil, Josef:** Selské nepokoje ve Slezsku v letech 1766 – 1771. *VMO*, 15, 1907, s. 78 – 86; *VMO*, 16, 1908, s. 1 – 22.
- Potthast, Augustin:** *Geschichte der ehemaligen Cisterzienserabtei Rauden in Oberschlesien*. Leobschütz 1858.
- Prasek, Vincenc:** *Historická topografie země Opavské. Vlastivěda slezská, d. II.*, Opava 1890.
- Prasek, Vincenc:** Zpoua poddanská. *VMO*, 5, 1895, s. 66.
- Prokop, Jaroslav:** Protirobotní hnutí v českých zemích v roce 1738. In: *Příspěvky k dějinám rolnických hnutí v 18. stol.*, Praha 1969, s. 7 – 33.
- Prokop, Jaroslav:** Robotní patent z roku 1738 v Čechách. Příspěvek k nevolnickému hnutí v r. 1738. *SAP*, 18, 1968, s. 377 – 411.
- Putek, Józef:** Miłościwe pany i krnąbrne chłopy włościany. Szkice i sylwetki z dziejów poddaństwa, pańszczyzny, grabieży wojskowych, procesów sądowych i innych form ucisku społecznego na dawnym pograniczu śląsko-polskim. Kraków 1969.
- Rebro, Karol:** Urbárska regulácia Márie Terézie a poddanské úpravy Jozefa II. Bratislava 1959.
- Rebrová, Alexandra:** Selské povstání Ondry Foltýna ze St. Města 1766 - pokrokové tradice města. *Zpravodaj města Karviné* 1984, č. 8, s. 30 – 32.
- Rieger, Bohuš:** O poměru českých stavů k reformám poddanským za Marie Terezie. *Drobné spisy*, 1., Praha 1914, s. 99 – 178.

- Rogmann, H.:** Grundlagen der Bevölkerungsentwicklung Schlesiens. Leipzig 1939.
- Roubík, František,** Pravidla pro vydávání pramenů k novějším dějinám (16. – 20. století). AČ, 7, 1957, s. 59 – 65
- Schneider, Bruno:** Zur Geschichte von Beneschau im Kreise Ratibor. Oberschlesische Heimat, 2, 1906, s. 151 – 152.
- Schwieder, J.:** Die soziale Struktur der ländlichen Bevölkerung des alten Kreises Beuthen um 1743 und die Auswirkung der friderizianischen Agrarreformgesetzgebung im gleichen Gebiet. Mitteilungen des Beuthener Geschichts- und Museumsvereins, Nr. 7 – 10, 1925 – 1927, s. 7 – 97.
- Sivek, Alois:** Zbojník Ondráš a ondrášovská tradice v slovesnosti slezské oblasti. Praha 1959.
- Skácel, Richard:** Poddanství na Paskovsku. Selský archiv, 10, 1915, s. 35 – 37, 75 – 78.
- Skarka, Jan:** Domaslavice. Kronika obce. Opava 1958.
- Slavík, F. A.:** Hnutí v lidu poddaném na Hukvaldsku r. 1695. ČMM, 27, 1903, s. 89 – 100, 205 – 214.
- Šmerda, Milan:** Hledání účinné formy protifeudálního odporu na Těšínsku před povstáním v r. 1766. Sl. sb., 95, 1997, s. 263 – 278.
- Šmerda, Milan:** K bojům poddaného lidu na Těšínsku v 1. polovině 18. století. Sl. sb., 53, 1955, s. 449 – 479.
- Šmerda, Milan:** Lidové bouře na Karvinsku v 18. stol. a jejich sociální pozadí. In: Karviná. Sborník příspěvků k děj. a výst. města. Karviná 1968, s. 53 – 71.
- Šmerda, Milan:** Między czeską i polską orientacja kulturalna (Czeskie i polskie wpływy kulturalne na Górnym Slasku po wojnie trzydziestoletniej). Sobótka, 15, 1960, s. 497 – 514.
- Šmerda, Milan:** Nejvyšší kancelář hrabě Rudolfa Choteka a povstání na Těšínsku v roce 1766. ČMM, 117, 1998, s. 11 – 38.
- Šmerda, Milan:** Nevolnictví na slezskoostravském panství v 18. století. In: Ostrava. Sbor. příspěvků k dějinám a výstavbě města, 12, 1983, s. 106 – 138.
- Šmerda, Milan:** Opolskie i kozielskie majątki kameralne w latach 1666 – 1727. Sobótka, 13, 1858, s. 529 – 577.
- Šmerda, Milan:** Ostrava a Ostravsko za povstání v r. 1766. In: Ostrava. Příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska, 18, 1997, s. 195 – 225.
- Šmerda, Milan:** Postavení poddaných ve střední Evropě v období pozdního feudalismu, se zřetelem k jejich právním vztahům k půdě, zvláště ve Slezsku. SHS, 4, 1961, s. 263 – 322.
- Šmerda, Milan:** Povstání poddaných na bílském panství v r. 1746. Radostná země, 6, 1956, s. 1 – 10.
- Šmerda, Milan.** Slezsko a Polsko v době povstání roku 1680. Sborník referátů ze 4. severočeského symposia „Povstání poddaného lidu v r. 1680“. Č. Lípa 1981, s. 173 – 189.
- Šmerda, Milan:** Souvislosti povstání poddaných na Těšínsku v roce 1766 s událostmi v pruském Horním Slezsku v l. 1765 – 1766. Sl. sb., 91, 1993, s. 9 – 18.
- Šmerda, Milan:** Těšínsko před povstáním v roce 1766. Ostrava 1962.
- Šmerda, Milan:** Těšínsko v sociálním vývoji českých zemí v XVII. - XVIII. století. Sl. sb., 92, 1994, s. 161 – 176.
- Šmerda, Milan:** Tradycje powstań ludowych w Czechach i w Polsce. Sobótka, 37, 1982, s. 517 – 525.
- Šmerda, Milan:** Úloha a charakteristické rysy třídních bojů poddaného lidu v Českých zemích, Uhrách a jižním Polsku v období pozdního feudalismu. Historické štúdie, 25, 1981, s. 79 – 100.
- Šmerda, Milan:** Vrchnost, město a poddaný lid na Bohumínsku v 18. století. In: Bohumín. Studie a materiály k dějinám a výstavbě města. Ostrava 1976, s. 97 – 131.
- Šmerda, Milan:** Vztahy lidových hnutí na Těšínsku k hnutím v okolních zemích v 18. století. Acta Universitatis Wratislaviensis, 109, Wrocław 1970, s. 93 – 113.

Tanz, Sabine: Mentalitätsgeschichte - eine Herausforderung an die Geschichtswissenschaft. Zeitschrift für Geschichtswissenschaft, 38, 1990, s. 867 – 877.

Tlapák, Josef: K činnosti urbárních komisí v Čechách v letech 1771 – 1775. Věd. práce Čs. zemědělského musea, 8, 1968, s. 89 – 97.

Tlapák, Josef: K některým otázkám poddanské nezákupní držby v Čechách v 16. – 18. století. Právněhistorické studie, 19, 1975, s. 177 – 209.

Treuenfest, Gustav Amon Ritter von: Geschichte des k. u. k. Hussaren-Regimentes Nr. 3 Feldmarschall Andreas Graf Hadik von Futak. Wien 1893.

Trossbach, Werner: Ruchy chłopskie na ziemiach niemieckich w okresie pomiędzy wojną chłopską a rewolucją francuską. Metody i badania historyków zachodnioniemieckich. Historyka, 15, 1985, s. 3 – 25.

Turek, Adolf: Místopisný rejstřík obcí Severomoravského kraje, 2 sv., Opava 1974.

Tutsch, Franz: Bauernunruhen in Nordmähren im 18. Jahrhundert (Janowitz und Eulenberg). Zeitschrift des Ver. f. Gesch. Mähr. u. Schlesiens, 39, 1937, s. 57 – 58, 89 – 104, 141 – 152.

Válka, Josef: K problému sociálního myšlení a ideologie nevolníků roku 1775. In: Povstání poddanského lidu 1775 v severovýchodních Čechách, Hradec Králové 1975, s. 161 – 190.

Válka, Josef: Sedláci a moc. Dějiny a současnost 1994, č. 3, s. 27 – 30; č. 4, s. 17 – 20.

Válka, Josef: “Státní a zemské” v českých dějinách. ČMM 109, 1990, s. 320 – 336.

Valoušek, Isidor: Bruzovice v období nevolnictví v letech 1620 – 1767. Těšínsko 1970, 4. 3, s. 15 – 27; 1971, č. 1/2, s. 37 – 40.

Vaňáček, Michael: Poddanské nepokoje na Frýdecku roku 1782. Těšínsko 1962, č. 1/2, s. 1 – 5.

Vašků, Vladimír: Poddanské nepokoje na Moravě v letech 1705 – 1706. Vlastivědný věstník moravský, 35, 1983, s. 27 – 38.

Vilfan, Sergij: Die Agrarsozialpolitik von Maria Theresia bis Kudlich. In: Der Bauer Mittel- und Osteuropas im sozio-ökonomischen Wandel des 18. und 19. Jahrhunderts. Köln-Wien 1973, s. 1 – 52.

Vochala, Józsa: Na paměť Ondru Foltýnovi, vůdci selského odboje na Těšínsku a bojovníku za zrušení roboty. Venkov 1926, č. 222, 19. září.

Vochala, Józsa: Z bojů slezských sedláků za zrušení roboty a poddanství. Venkov 1938, č. 207 (3., 8., 17. září 1938).

Vörös, Károly: Az 1765/66-i dunántúli parasztmozgalom és az úrbérrendezés. In: Tanulmányok a parasztság történetéhez Magyarországon 1711 – 1790. Budapest 1952, s. 117 – 139.

Wangermann, Ernst: Joseph II. - Fortschritt und Reaktion. In: Österreich im Europa der Aufklärung, I., Wien 1985, s. 37 – 43.

Wantula, Jan: Rozruchy chłopskie czyli powstania (rebelie) pańszczyźnianych chłopów na Śląsku cieszyńskim w l. 1766 – 1771. In: Karty z dziejów ludu Śląska Cieszyńskiego. Wybór pism. Warszawa 1954, s. 66 – 87.

Wrede, Alphons frh. v.: Geschichte der K. u. K. Wehrmacht. III. Band, Wien 1901.

Ziekursch, Johannes: Hundert Jahre schlesischer Agrargeschichte. Vom Hubertusbürger Frieden bis zum Abschluss der Bauernbefreiung. Breslau 1915, 2. vyd. Breslau 1927.

Zukal, Josef: Paměti opavské. Črty kulturní a místopisné. Opava 1912.

Zukal, Josef. Wie sich Freihermsdorf gegen Frondienst wehrte. ZGKÖSch., 4, 1908/9, s. 87 – 88.

Žáček, Rudolf: Pobeskydí v letech 1618 – 1848. Frýdek-Místek 1992.

Žáček, Rudolf: Poddanské nepokoje na hukvaldském panství v letech 1766 – 1775. Těšínsko 1979, č. 4, s. 14 – 16.

Žáček, Rudolf: Povstání poddaných na hukvaldském panství v roce 1643. Těšínsko 1985, č. 4, s. 25 – 26.

Žáček, Rudolf: Přehled dějin protifeudálního odboje na Frýdecko-Míšecku. Frýdek-Místek 1980.

Žáček, Rudolf: Urbář panství fryštátského z roku 1571. Těšínsko 1994, č. 1, s. 1 – 2.

Žáček, Václav: Polská instrukce o vydávání novodobých historických pramenů. AČ, 5, 1955, s. 204 – 210.